

Sygn. akt

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Kolasiński (spr.)

Sędziowie: SA Jolanta de Heij-Kaplińska
SA Dorota Wybraniec

Protokolant: sekr. sądowy Katarzyna Mikiciuk

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2019 r. w Warszawie
na rozprawie

sprawy z powództwa A H

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W

z dnia listopada 2017 r., sygn. akt

p o s t a n a w i a :

na podstawie art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w zw. z art. 60 ust. 2 w zw. z art. 52 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 2072) uzupełnić uzasadnienie pytania prawnego przedstawionego Trybunałowi Konstytucyjnemu, na mocy postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 stycznia 2019 roku, rozszerzając wywody zawarte w punkcie 1 uzasadnienia tego postanowienia, wskazując, że decyzją z dnia listopada 2015 r.

Nr _____ Prezes Urzędu Regulacji Energetyki po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego orzekł, że A. _____ H _____ prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą A _____

z siedzibą w Ł _____, naruszył warunek 2.2.3 koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia _____ marca 2011 r. Nr _____, w ten sposób, że wprowadził do obrotu olej napędowy o jakości niezgodnej z wymogami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1058 z późn. zm.) zwanego dalej rozporządzeniem jakościowym – punkt 1 decyzji.

W punkcie 2 decyzji za działania opisane w punkcie 1 Prezes URE wymierzył powodowi karę pieniężną w wysokości _____ zł.

Od ww. decyzji powód złożył odwołanie. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie obowiązujących norm prawa, które to normy prawa obligują organ administracji do zebrania i oceny całokształtu materiału dowodowego, co ma wpływ na wynik sprawy. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości.

W uzasadnieniu odwołania powód podał, że nie wzięto pod uwagę faktu, że wynik próbki został zaniżony poprzez napowietrzenie i nasłonecznienie oleju napędowego podczas poboru próbki pobieranej z pistoletu odmierzacza, a nie ze zbiornika, co ma istotny wpływ na wartość tego parametru - dostęp tlenu ma istotny wpływ na wartość tego parametru. Próbkę pobierano do pojemnika o pojemności 4 l. i napełnienie tego pojemnika trwało kilka minut, ponieważ olej napędowy burzy się i pieni i szybkie nalanie nie jest możliwe. Paliwo znajdujące się w zbiorniku miało parametr w wymaganej normą wysokości, o czym świadczy to, że w sprawozdaniu Laboratorium Analiz Naftowych nr _____ wszystkie parametry – 17 pozycji było zgodne ze Świadectwem Jakości wydanym przez producenta oleju to jest P _____

W tych badanych parametrach jest parametr odporności na utlenianie badany metodą PN ISO 12205 i wynik badania był zgodny z obowiązującą normą i świadectwem wystawionym przez P _____ Jediną wy tłumaczalną przyczyną

Na okoliczność pobrania próbek sporządzono protokół pobrania próbek paliw Nr . oraz protokół pobrania próbek paliw ciekłych do użytku wewnętrznego Inspekcji Handlowej, z którego wynikało, że próbka oznaczona została nr , zaś próbka kontrolna otrzymała nr

W wyniku przeprowadzonych

badania laboratoryjnych paliwa stwierdzono, że olej napędowy nie spełniał wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu jakościowym: odporność na utlenianie mierzona w godzinach (h) wyniosła 11,6 h przy tolerancji 17,5 h.

W związku ze stwierdzoną niewłaściwą jakością oleju napędowego, oferowanego do sprzedaży na stacji paliw

zawiadomiono powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z naruszeniem warunku 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi, udzielonej decyzją Prezesa URE z dnia marca 2011 r. Nr . Ponadto wezwano powoda do złożenia szczegółowych wyjaśnień dotyczących przedmiotowej sprawy.

W dniu listopada 2015 r. Prezes URE wydał decyzję, która została zaskarżona.

Na rozprawie w dniu listopada 2017 r. powód nie stawił się. Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie odwołania popierając stanowisko zawarte w decyzji i w odpowiedzi na odwołanie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, iż zaskarżona Decyzja została wydana bez podstawy prawnej. Wprawdzie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w rozstrzygnięciu powołał się na art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.), w myśl którego karze podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków

wynikających z koncesji oraz na art. 56 ust. 2 pkt 1 i art. 56 ust. 3 i 6 powołanej ustawy dotyczący wymierzenia kary przez dany organ i ustalenia jej wysokości, to jednak nie miał on w ocenie Sądu I instancji zastosowania w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy uznał, że zarzucane powodowi wprowadzenie do obrotu, poprzez stację paliw

oleju napędowego, który nie spełniał wymagań jakościowych ze względu na zbyt niską odporność na utlenianie mierzoną w godzinach (h), określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1058), nie mogło być uznane za naruszenie obowiązku wynikającego z koncesji, stanowiącego podstawę do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej w oparciu o przepis art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo energetyczne. Zakaz naruszony przez powoda miał bowiem swoje źródło w przepisach ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 1728) oraz ww. rozporządzeniu. Oznaczało to, że dany warunek koncesyjny nie konkretyzował obowiązku spoczywającego na powodzie i nie wpływał w żadnym zakresie na jego treść. W tej sytuacji, w niniejszej sprawie nie istniały podstawy do nałożenia na powoda kary pieniężnej w oparciu o zastosowany przez Prezesa URE art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo energetyczne.

Sąd Okręgowy uznał przy tym, że Prezes URE prawidłowo ustalił, iż powód dokonywał obrotu paliwem o jakości niezgodnej z normami, ponieważ odchylenie od parametru odporności na utlenianie mierzonej w godzinach (h) wykazało badanie próbki oleju napędowego oferowanego przez powoda przeprowadzone przez akredytowane laboratorium

, a zatem sprawozdanie tego laboratorium ma walor dokumentu urzędowego, podobnie jak protokoły poboru próbek. Jednocześnie powód nie przedstawił przeciwdowodu, który podważyłby domniemanie zgodności z prawdą tego, co zostało w tych dokumentach urzędowo stwierdzone. Sąd uznał, że podnoszone przez powoda zarzuty dotyczące dyskusyjności badania odporności na utlenianie z

zastosowaniem normy PN-EN 15751 nie mogły mieć znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy skoro stosowanie tej normy jest nakazane mocą postanowień pkt II.12.6 załącznika do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie metod badania jakości paliw ciekłych (Dz.U. Nr 55, poz. 332).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie:

- art. 56 ust. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r – Prawo energetyczne poprzez jego niezastosowanie, pomimo tego, że powód nie przestrzegał obowiązków wynikających z koncesji w rozumieniu tego przepisu (naruszył warunek 2.2.3 koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej powodowi decyzją Prezesa URE z dnia marca 2011 r. Nr) w ten sposób, iż czynił przedmiotem obrotu olej napędowy nie spełniający wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych;
- art. 56 ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne, poprzez jego niezastosowanie, mimo tego, że powód swym zachowaniem wypełnił hipotezę normy sankcjonowanej z art. 56 ust. 1 pkt. 12 ustawy – Prawo energetyczne nie przestrzegając obowiązku wynikającego z koncesji w rozumieniu tego przepisu, a w konsekwencji Prezes URE był zobligowany do wymierzenia powodowi kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne;
- art. 37 ust. 1 pkt 5 ustawy – Prawo energetyczne, poprzez błędną jego wykładnię, tj. uznanie, że warunek 2.2.3 koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej powodowi decyzją Prezesa URE z dnia marca 2011 r. Nr nie jest szczególnym warunkiem wykonywania działalności objętej koncesją w rozumieniu art. 37 ust. 1 pkt. 5 ustawy – Prawo energetyczne i w konsekwencji wadliwe uznanie, że obowiązek zawarty w warunku 2.2.3 ww. koncesji nie jest obowiązkiem

wynikającym z koncesji w rozumieniu art. 56 ust. 1 pkt. 12- Prawo energetyczne.

Mając na względzie podniesione zarzuty, apelujący wnosił o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie odwołania powoda oraz zmianę rozstrzygnięcia o kosztach procesu poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za pierwszą instancję, według norm prawem przepisanych,
- zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy w wyroku z 20 marca 2018 roku, sygn. akt III SK 14/17 (Legalis 1814390) wskazał, że *»obowiązkiem wynikającym z koncesji jest obowiązek zawarty w decyzji o jej udzieleniu, która konkretyzuje określony w ustawie obowiązek prawny wobec indywidualnego koncesjonariusza w sposób bardziej szczegółowy, niż wynika to z odnośnych przepisów prawa (ustaw i wydanych na ich podstawie rozporządzeń). Warunek koncesji 2.2.2 zawierający postanowienie, że: „Koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych obowiązującymi przepisami” jest obowiązkiem wynikającym z koncesji w rozumieniu art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego, ponieważ po pierwsze - zawiera wyraźnie sformułowany zakaz, a zatem obowiązek, nieczynienia przedmiotem obrotu paliw ciekłych o parametrach jakościowych niezgodnych z parametrami wynikającymi z umów zawartych przez koncesjonariusza i z norm określonych obowiązującymi przepisami, po drugie - wskazany zakaz (obowiązek) jest określony w treści decyzji o udzieleniu koncesji, po trzecie - wskazany warunek koncesji stanowi konkretyzację ustawowego obowiązku wprowadzania do obrotu jedynie paliw spełniających wymagania jakościowe (...) Decyzja koncesyjna zawierająca warunek 2.2.2 konkretyzuje powyższy obowiązek ustawowy w zakresie*

podmiotowym przez uczynienie adresatem obowiązku indywidualnie oznaczonego przedsiębiorcy (koncesjonariusza) i w zakresie przedmiotowym przez określenie jednego z zakazanych ustawą zachowań przedsiębiorcy».

Powód w piśmie procesowym z sierpnia 2018 roku (k. 140-144) wskazał, że jego współpraca z P odbywała się w oparciu o umowę franszyzy. Paliwo dostarczane było bezpośrednio z bazy magazynowej przez transport P Powód stwierdził, że transport trwał krótko bo około 45 minut, a przyjęcie paliwa następowało według opracowanej przez P procedury przyjęcia paliwa, do której przestrzegania zobowiązana była zarówno stacja, jak i kierowca. Pomiar wlanego paliwa odbywał się automatycznie, zaś przebieg dostawy rejestrował system monitorujący. Z każdej dostawy pobierana była próbka, która po oznakowaniu podpisywana była przez przyjmującego i kierowcę. P kontrolował na bieżąco stacje paliw poprzez przeprowadzenie niezapowiedzianych kontroli wewnętrznych. Powód wskazał, że przedmiotowa sprawa związana była ze zmianą sposobu badania odporności paliwa na utlenianie, zaś nieprawidłowe parametry paliwa w zakresie relewantnym stanowiły problem ogólnokrajowy.

Dotychczasowy przebieg postępowania pozwala na stwierdzenie, że przyjęcie, iż nie jest konstytucyjnie dopuszczalne nałożenie na koncesjonariusza kary za naruszenie obowiązków przewidzianych w koncesji, jeżeli dołożył on należytej staranności przy ich realizacji i rozsądnie rzecz oceniając, nie miał nawet możliwości dowiedzenia się o tym, iż obowiązki te naruszał, lecz obiektywnie nie zaniechał naruszenia przed kontrolą, a skala zagrożeń wywołanych przez przedmiotowe naruszenie była znaczna, doprowadzić może do powstania konieczności uchylecia zaskarżonej decyzji. Powód przedstawił bowiem rozbudowaną i spójną argumentację zmierzającą do wykazania, iż dołożył należytej staranności w zakresie realizacji relewantnych obowiązków

przewidzianych w koncesji, którą na obecnym etapie postępowania należy uznać za przekonującą.

W razie przyjęcia poglądu Prezesa Urzędu, że przedmiotowa odpowiedzialność „ma charakter obiektywny i wynika z samego faktu naruszenia norm tj. dla ustalenia odpowiedzialności nie jest konieczne wykazanie zawinionego działania przedsiębiorcy” (k. 136) należałoby natomiast uznać, że obligatoryjne jest nałożenie na powoda kary nawet, gdyby stanął na stanowisku, że powód dołożył należytej staranności na relewantnej płaszczyźnie”.

Jolanta de Heij-Kaplińska

Marek Kolasiński

Dorota Wybraniec

oryginał własny podpis
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
SEKRETARZ GŁÓWNY
Krzysztof Mikiciuk

Sygn. akt

Uzasadnienie

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zwrócił się w trybie w zw. z art. 60 ust. 2 w zw. z art. 52 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz.U. z 2016 r. poz.

2072) do Sądu Apelacyjnego w Warszawie o usunięciu braków formalnych skierowanego do Trybunału pytania, w tym o wyjaśnienie, w jakim zakresie odpowiedź Trybunału Konstytucyjnego na sformułowane pytanie może mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia sprawy, w związku z którą pytanie zostało przedstawione, w postępowaniu zainicjowanym apelacją pozwanego (k. 174).

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny uzupełnił wywody zawarte w pkt. 1 uzasadnienia pytania skierowanego do Trybunału Konstytucyjnego postanowieniem z dnia 16 stycznia 2019 roku.

Jolanta de Heij-Kaplińska

Marek Kolasiński

Dorota Wybraniec

Na oryginalne własnoręczne podpisy
z oryginału stwierdzam
dokonał SĄDOWY
Krzysztof Mikiciuk